REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 22. Brașov, Sâmbătă 29 Ianuarie (10 Februarie). 1900.

Tactica ungurésca.

(Contele Tisza contra Komjathy).

Aḑĭ săptămână, când în camera ungară deputatul din stânga estremă Komjathy a lansat cunoscuta sa interpelațiune relativ la modul cum a fost resolvată pe cale diplomatică afacerea rentei școlelor române din Brașov, ministrul președinte Szell dând deslușirĭ despre învoiala, ce a încheiat'o guvernul unguresc cu guvernul român prin mijlocirea ministeriului de esterne, a declarat între altele — ca sĕ-șĭ justifice modul sĕu de procedere — că în învoială s'a stabilit, ca venitul rentei sĕ se întrebuințeze de către biserica Sf. Nicolae esclusiv pentru sprijinirea gimnasiului și a școlelor reale române de aicĭ pe lângă respectarea și validitarea în tóte privințele a dreptului de supra-inscripțiune și de control al statului.

Declararea d-lui Szell a fost întreruptă de pe băncile oposiției de strigărĭ: „Tot una, orĭ vor primi renta așa, orĭ altfel!“ Aceste cuvinte caracteriséză dispozițiunea ce domnesce în tabĕra șovinistă în genere față cu arangiamentul făcut. Deosebirea este numai, că unii spun pe față ceea-ce simt, ér ceilalțĭ retac ceea-ce gândesc din considerațiunĭ politice și de disciplină de partid.

Nu-i supĕră pe șoviniștĭ modalitatea regulării afacerii în sine, ci îi supĕră, că se va da renta în folosul școlelor nóstre, prin ceea-ce se asigură mai mult esistența lor. Dorința contrarilor desvoltării nóstre este din contră, nu de a ușura, ci de a nimici esistența școlelor nóstre românescĭ.

Nemulțumirea lor fățișă și latentă, că nu s'a putut paralisa în casul de față, din causă de ordine mai înaltă politică, recunóscerea și plătirea acelei rente, nu se póte nega. Cu tóte aplausele, prin care majoritatea a aderat la declarațiunile d-lui Szell, acésta atacere, a lăsat totușĭ un ghimpe în inima șoviniștilor și acusațiunilor lui Komjathy li-se dă tocmai din causa acésta de către corifeii majorității parlamentare o atențiune deosebită.

Acésta se póte vedé și din împrejurarea, că unul din corifei, contele Stefan Tisza, a aflat de lipsă de-a reveni în decursul desbaterei budgetare asupra învinuirilor lui Komjathy relativ la soluțiunea dată în afacerea rentei. Nu trebue sĕ uităm, că pe lângă Horanszky, Stefan Tisza e considerat ca candidat pentru postul de ministru de interne la viitórea remaniere a cabinetului. Atitudinea lui este așa-dér cu atât mai semnificativă.

Contele Stefan Tisza ḑise în ședința de ierĭ, că Komjathy n'are dreptate în ceea-ce susține în afacerea rentei școlelor din Brașov pentru simplul motiv, că guvernul unguresc nu póte sĕ interḑică școlelor române din Brașov, de a-se puté susținé, căcĭ aceste scóle au drept de a esista, acest drept fiind garantat prin lege. Nu e bine, ḑise el, ca politica de naționalitate sĕ ajungă a fi un joc al patimilor de partid. Prin astfel de atacurĭ oposiționale se nasce numai neîncredere și nemulțămire. Față cu elementele „dușmane statului“ (!) din sînul naționalităților trebue — ḑise contele Tisza — sĕ se procédă în mod energic, dér nu trebue sĕ împiedecăm naționalitățile de a-șĭ puté împlini misiunea lor culturală *permisă* (!). De aceea soluțiunea cestiunei „subvențiunei“ școlelor din Brașov póte fi primită numai cu mulțumire.

Din acest mic reasumat al vorbirii contelui Tisza, putem sĕ cunóscem tactica politică a cercurilor diriguitóre maghiare în cestiunea naționalităților, și de aci putem înțelege cum ei, fără deosebire de partid, se nisuesc de a procede solidar în acésta cestiune, ce atinge așa de mult interesele lor comune de supremația.

Ințelegețĭ! Contra pretinselor elemente dușmane statului sĕ se procédă energic, ér „pe cât póte fi permis“ sĕ se arate o față amicabilă în cestiunĭ de a doua mână așa ḑise culturale, carĭ, după mersul ce au luat lucrurile sub sistemul de legĭ și mĕsurĭ de succesivă maghiarisare, și așa n'ar puté împiedeca pentru durată realisarea scopurilor maghiare.

Acum se face apel la oposiția sĕ nu conturbe mersul acestei politice prin neprecugetate isbucnirĭ de patimĭ.

Astăḑĭ se începe în camera română discusiunea asupra proiectului de lege relativ la renta școlelor din Brașov. Am dori, ca cu ocasiunea acésta representanții țĕrii sĕ aibă în vedere tactica, cu care Maghiarii sciu sĕ procédă concentric și solidar în cestiunile, carĭ ating interesele lor comune naționale.

Din Austria. „N. W. Tgbltt“ asigură, că în urma unei hotărîrĭ mai nouĕ, *adunarea imperiului* va fi convocată pe adĭ 9 Februarie. In ambele camere ale parlamentului se va înainta proiectul de lege despre *sporirea contingentului de recruțĭ.* Proiectul de lege privitor la egala îndreptățire a limbilor nu-l va depune guvernul pe biroul camerelor, decât după încheierea conferenței de înțelegere.

Conferența de împăcare, și adecă *secțiunea cehă,* s'a întrunit alaltăerĭ după amiadĭ. Au participat toțĭ representanții partidelor din Boemia, ér din partea guvernului miniștri Koerber, Rezek și Spens-Boden. Ministrul Koerber a inițiat un schimb de idei asupra regulării cestiunei de limbă la autoritățile administrative din Boemia. Asupra acestui obiect s'a urmat o discusiune în merit. S'a ales o subcomisiune de 10, care va desbate cestiunile cu privire la carĭ nu s'a obținut o înțelegere. Secțiunea cehă se întrunesce și adĭ pentru a discuta reforma electorală pentru dieta boemă.

Raportul relativ la legea rentei.

Etă textul raportului d-lui B. *Delavrancea* în cestiunea rentei școlelor din Brașov, care va veni Vinerĭ în discuția Camerei:

Domnilor deputațĭ!

Legea de față isvoresce dintr'un drept real și consacrat de secole, pe care biserica „Sfântului Nicolae“ din Brașov l'a avut față de Principatele române în trecut, ér de mai bine de un sfert de veac față de România. Inainte de Unire, Moldova și Muntenia recunoscuseră, ceea-ce se impune de altmintrelea, că datoresc bisericei Sfântului Nicolae din Brașov pentru școlele greco-orientale române de acolo veniturĭ vechĭ și diferite folosințe în țăria daniilor și așeḑămintelor domnescĭ și istorice.

In 1868 și în 1875 Parlamentul României a determinat la suma de 38.500 lei anual renta datorită sus disei bisericĭ. Nimenĭ nu póte tăgădui, că renta acésta nu era un ajutor, nicĭ o datoriă prescrisă ce ar fi reînviat dintr'un simțĕmint de echitate, ci era și este un drept real, neîntrerupt, perpetuu.

Legea pe care guvernul o presintă d-vóstră limpeḑesce dreptul bisericei Sfântului Nicolae din Brașov.

Acestea pentru capitalul de 962,500 lei rentă de stat 4 la sută, care sĕ producă anual și de vecĭ bisericei Sfântului Nicolae din Brașov venitul de 38.500 lei.

Intru cât privesce creditul extra-ordinar de 115.500 lei, cred de prisos a stărui. Se va plăti, în sfîrșit, o datoriă, ce trebuia plătită, și ce fără cuvênt, pentru întâiașĭ dată, la 1895 nu se mai plăti.

Raportor, ***Barbu Delavrancea.***

Fostul primar al Pragei. Dr. *Podlipny* a adresat directorului revistei slavofile „Cuvêntul rusesc“ o scrisóre, în care dă espresiune recunoscinței Cehilor pentru sprijinul moral, ce li l'a dat Rusia, ḑicênd între altele: „Fie, ca rugăciunile unite ale întregei lumĭ slavice sĕ ajungă înălțimile cerului, pentru ca tóte ramurile familiei slavice sĕ se întărésca și pentru ca puternicul popor rusesc sĕ înainteze neîncetat în fruntea tuturor popórelor slavice, în mânĭ cu făclia civilisațiunei, a păcii și a libertății. Germanii implóră, se închină Dumneḑeului lor, Dumneḑeul forței și al puterei, noi Cehii credem în Dumneḑeul nostru, Dum-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(10)

Din etiologia poporală română.

— Urmare. —

Dintre legendele etimologice ale anticității cele mai cunoscute, dér și mai caracteristice, sunt cele două legende ale întemeierei *Romei* și *Cartaginei.*

Tradițiunea *întemeierei Romei*, așa, precum e în de obște cunoscută, nu mai e nicĭ tradițiune, ci o pură creațiune a fantasiei, ceea ce reese și din faptul, că tradițiunea ni's'a conservat în vre-o *25* nu variante, ci versiunĭ, fundamental deosebite unele de altele*).

Cercetările mai nouĕ au dovedit, că Roma nu s'a întemeiat într'o di, precum susține tradițiunea, ci desvoltare de sute de anĭ a trebuit sĕ premérgă, până ce vecînicul oraș a ajuns acolo, cum ni-se presentă, când apare întâiŭ pe scena istoriei.

Roma a fost la început o coloniă de pescarĭ, și deóre-ce posițiunea topografică a fost fórte favorabilă și pentru desvoltarea comerciului, — fiind așa-deră *rîul Tibru*, factorul principal de viéță pentru noii coloniștĭ pescarĭ-comercianțĭ, — colonia însa-șĭ, orașul cel nou, s'a numit *Roma*, adecă *„orașul de lângă rîu“* (Stromstadt), precum o dovedesce acésta însa-șĭ etimologia cuvêntului*).

Fantastica istorisire, după care *Romulus* ar fi întemeietorul Romei, nu e decât o simplă *legendă etimologică*, datorită tendinței în genere dominante în anticitate, de a crea câte un așa numit „heros eponymos“ pe séma fiă-cărui oraș în parte. Pornindu-se decĭ din numele orașului, din *Roma*, s'a admis ca întemeietor mai întâiŭ *Romus* și apoi în formă diminutivală *Romulus.* Numai așa s'a putut nasce forma Romulus, și nu invers Roma din Romulus, precum susține legenda, căcĭ din Romulus putea sĕ resulte drept formă derivată, cel mult *Romulea* (orașul lui Romul) și nicĭ decum forma mai scurtă Roma.

Romulus cu întréga bogăția de legende, grupată în jurul figurei sale eroice, nu e decât o poetică creațiune etiologică a poporului roman, resp. a analiștilor latinĭ.

Legenda întemeierii orașului *Carthago* ne spune, că princesa Dido refugiată din Tyrus, debarcând pe țĕrmurul Africei, a cerut dela indigenĭ în schimbul unui tribut anual, atâta teritoriu, cât s'ar puté cuprinde cu o piele de taur:

taurino quantum posset circumdare tergo,

și atuncĭ cu multă istețime tăind pielea în fâșii subțirele, a cuprins un teren de vre-o 22 stadii în circumferință, pe care și a zidit apoi cetatea.

Intréga legendă nu e decât o invențiune etiologică basată pe etimologisare poporală.

Cetate, fortificațiune în limba feniciană sĕ numesce *bozra.* Acesta a fost și apelativul coloniei feniciene Cartaginea. Cuvêntul fiind adoptat și de analiștii grecĭ, prin etimologisare poporală a fost pe deplin grecisat, fiind prefăcut în *„byrsa“*, ceea ce în limba grecéscă însémnă atât cât „piele“. Pe calea acésta apoi s'a născut legenda etiologică, care a căutat sĕ esplice apelativul de „piele“ al Cartaginei.

Dintre legendele etimologice române, reproduc legenda *Domnișorului*, așa, precum a cules'o S. Marian*):

„După ce a făcut Dumneḑeu tóte pasĕrile câte se află pe pământ și a împărțit fiă-căreia dintre dênsele hrana, cu care are sĕ trăéscă în lume, într'o ḑi le-a chiămat érășĭ pe tóte la sine anume, ca sĕ le boiéscă penele, sĕ nu fiă tóte într'o colóre, căcĭ dintru început penele tuturor pasĕrilor aveau numai o singură colóre.

Tóte pasĕrile, dela cea mai mare și până la cea mai mică, cum auḑiră acéstă veste îmbucurătóre, se adunară dinain-

*) Lista complectă a lor sĕ se vadă la: Liebrecht Felix, Untersuchungen über die Glaubwürdigkeit der altrömischen Geschichte, Hannover, 1863, trad. după Sir George Cornewall *Lewis* Baronet, I, 379.

*) Cuvêntul Roma e format din aceeașĭ trupină, ca și grecescul ῥέω (curg). Vedĭ detailurile la Curtius, Grundz. d. griech. Etym. ed. V-lea, 350 și Vanicek, Etim. Wörterb. d. lat. sprache, pg. 342.

*) Ornitologia, I, pg. 393—395.

nedeul dreptății și al iubirei de ómenĭ. Noi, bastionul cel mai estrem al Slavilor, înfruntăm deja din primii secolĭ potopul fluviului dușman. După lupte seculare, când mormintele strămoșilor noștri ne socoteau deja între cei morțĭ, ni-am scăpat de peire limba nóstră maternă, și acum stăm tarĭ pe piciórele nóstre și nădăjduim în Domnul, că așa vom și rĕmâné. In decursul acestor lupte grele civilisațiunea frăției ni-a servit ca scut și isvor al renascerei nóstre. In pragul noului secol ar fi nerecunoscință din partea nóstră, a nu ne aduce aminte de sprijinul moral, ce ni-l'a oferit nouĕ Rusia pe terenul civilisațiunei. Vĕ datorim decĭ vecĭnică recunoscință".

Independența bisericei unite și diecesele.

Din diecesa Gherlei, Febr. 1900.

Tótă pressa română a discutat viu — în numerii de încheiare a anului trecut și în cei dintâiŭ ai anului present — cele cu mult amar petrecute, grelele suferințe de marĭ desastre, ce numai le-am putut îndura.

Am întrat în seculul al XX-lea cu simbolul creștinesc: credință și speranță.

Credință avem în drepturile nóstre, în forțele proprii de a-le elupta și în zelósa junime, speranța viitorului națiunei nóstre, care încăldită la flacăra adevĕratei iubirĭ de neam sare în sprijinirea causei marĭ a apĕrării demnității nóstra naționale.

Credință avem în bunul geniu, ce a condus în vremurĭ grele națiunea, ca și biserica nóstră și a însuflețit în tóte timpurile pe ilustri noștri archierei pentru apĕrarea independenței bisericei nóstre.

Pentru biserica română unită nicĭodată n'a fost mai de lipsă acéstă apĕrare, ca tocmai acum.

Sinodul archidiecesan s'a ținut în bună înțelegere și cei ce au participat la el susțin, că a luat hotărîrĭ energice, daună însĕ, că nu s'au ținut sinóde în tóte diecesele. Ce valóre n'ar fi avut o procedură uniformă, un pronunciament unanim al tuturor dieceselor române unite, în apĕrarea independenței bisericescĭ și pentru dobândirea organisației propriei sale autonomii!

Trebue sĕ mărturisim, că din acéstă causă stăm cu rușine înaintea presentului. Dér cum va fi judecata viitorului, ce va cădé asupra nóstră? Acésta va cădé greu mai ales asupra episcopului diecesei Gherlei, care și la conferența episcopilor latinĭ, ținută în 30 și 31 Ianuarie a. c., participând și separându-se de către capul bisericei nóstre și de către ceilalțĭ archierei, a dovedit, că nu-i zace la inimă de-a pĕstra cu scumpătate solidaritatea cu frații sĕi în causa cea mai mare a bisericei. Pentru-ce s'a despărțit și numai un moment de ceilalțĭ archierei în aceste dile critice?

Óre nu șĭ-ar fi putut afla destul lucru în diecesa sa? Abstrăgĕnd dela alte multe, n'ar fi fost mai bine óre, ca în acel timp sĕ fi căutat a liniști clerul și poporul în nedumerirea sa cea mare, referitóre la modul de administrare a fondurilor diecesane, dând sémă despre ele, precum a fost rugat și provocat și prin hotărîrile luate în sinodul vicariatului Năsĕud din anul trecut, și credem, că și de către alte sinóde séu conferențe preoțescĭ, ca sĕ nu o mai pățim ca mai anii trecuțĭ cu banii fondurilor?...

Ei, dér stă negru pe alb, că Prea Sfinția Sa retrimise protocólele acelor sinóde conferențelor preoțescĭ cu subscrierea sa proprià, că *„nu se aprobéză"* în ceea ce privesce punctele de-a convoca și un sinod diecesan pentru a stabili demersurile recerute în conformitate cu cei din alte diecese, față cu autonomia catolică, ajutorul de stat cu condițiunile lui atât de umilitóre etc. etc.

Regretabil, că înaintea episcopului Gherlei clerul dinafară nu mai numĕră și poporul de-asemenea nu, ci trage dungă cu o trăsură da pénă peste dorințele, durerile, postulatele și aspirațiunile lor.

Nu ne-am așteptat în mijlocul opintirilor nóstre de-a ne pĕstra propria individualitate națională în mijlocul luptelor nóstre pentru limbă și naționalitate, ca sĕ ni-se adreseze cu circulara Nr. 3 din 2 Ian. a. c. pastorala corului episcopesc rom. cat. al Ungariei cu espresiunĭ și esclamărĭ ca acésta: „Fițĭ Maghiarĭ fidelĭ ai marelui nostru apostol"...

Nu putem rĕmâné dér și mai departe nepăsătorĭ față cu nepăsarea episcopului Gherlei, căcĭ „episcopos" în limba grécă însémnă „inspector", adecă cel ce prevede și ia aminte, ci protestând în contra abandonărei dorințelor diecesanilor, a pornirilor spre destrăbălare și a procederei servile și neromânescĭ a episcopului, declarăm, că ținem sus și tare la independența și autonomia bisericei nóstre, care singură ne póte scuti aședămintele, ritul, disciplina și limba română liturgică.

Nu scim, décă fisicesce, orĭ numai spiritualmente e pe un povîrniș de decadență Ilustritatea Sa. Dér acea una ne vine a crede, că străbunul, marele August, de-ar mai trăi șĭ-ar străforma cântecul sĕu de odinióră și astfel ar glăsui: Frangatur potius (episcopi)... veneranda pietas quam tot congestos diu noctuque labores hauserit una dies. (Infrângă-se mai bine veneranda pietate a episcopului, decât lucrurĭ [clenodii] conservate cu atâta ostenélă sĕ le pótă nimici o di.)

In fața constelațiunilor presente și a dilelor, ce vor trebui sĕ aducă o cristalisare a drepturilor bisericei nóstre; în fața nisuințelor constante și neadormite de-a scuti clerul român unit de umilire, poporul de esploatarea consciinței și demnității sale naționale, — recunóscem, că calea e grea și spinósă!

Dér bine dice poetul: *„in adversis apparet virtus!"* Printre spinĭ și stâncĭ conduce țipișa cale la înalta culme a gloriei și nemurirei.

Unul, care crede și sperézá.

Planurĭ francese.

Sub titlul acesta publică fóia germană *„Kölnische Zeitung"* un articol important. Intr'un ton fórte pesimist fóia germană discută planurile, ce afirmativ le-ar avé Francia în viitor.

Spune mai întâiŭ, că omul viitorului în Francia este președintele camerei *Deschanel*, care împreună cu ceilalțĭ „șoviniștĭ" francesĭ urmăresc scopul, de-a *separa pe Germania de tripla alianță, de-a apropia pe Rusia și pe Italia de Anglia*; de-a recuceri Elsația cu ajutorul activ al Rusiei, neutralisând în același timp pe Anglia și Austro-Ungaria.

Amintita fóiă accentuéză, că cercurile oficióse germane au fost totdéuna conscii de marele pericul, ce în timpul din urmă a eșit la ivélă prin curentul șovinist frances. Este în urma acésta fórte esplicabilă rechemarea atașaților militarĭ ai triplei alianțe și acéstă rechemare a dovedit, cât de mult se silesc a lua de cu vreme tóte mĕsurile de precauțiune.

Fóia germană face apoi amintire de un discurs al lui *Deschanel*, în care s'a ocupat cu stările interióre și avertiséză cercurile normative din Germania sĕ fiă pe pază, deóre-ce cercurile francese mișcă tóte pietrile, ca în Anglia sĕ créscă ura contra Germaniei. Accentuéză, în fine, că pe firmamentul politic al Germaniei se ridică norĭ furtunaticĭ, carĭ trebue urmărițĭ cu mare băgare de sémă și cere sĕ se aplice la timp parafulgerul, ca norii acești sĕ nu devină periculoșĭ pentru patria germană.

Tonul fóiei germane pare a fi o contra-balansă la articolii foilor englese, carĭ vorbind despre tripla alianță pun în socotéla Germaniei într'adevĕr planurĭ marĭ în viitor despre o Mare-Germaniă nu numai în central Europei, ci și peste Ocean, și îi atribue intențiunĭ mult mai cutezate, decât acelea ce „Kölnische Ztg." le pune în cârca viitórei politice francese.

Rĕsboiul din Africa sudică.

De pe câmpul de rĕsboiŭ sosesc érășĭ scirĭ însemnate. Aprópe o sĕptĕmână întrégă nu s'a sciut nimic despre mișcările generalului *Buler*. Câte-va diare englese aduseserĕ, ce-i drept, scirea, că Buller a trecut érășĭ Tugele mergĕnd spre Ladysmith, ministeriul de rĕsboiŭ însĕ a desmințit scirea declarând, că el nu scie nimic despre înaintarea lui Buller.

Acum insĕ chiar acest ministeriu confirmă vestea, că *Buller a trecut Lunĭ în 5 Februarie Tugela*. Etă scirile mai nouĕ:

Trecerea peste Tugela

Agenția *„Reuter"* primesce din lagĕrul bur de lângă Ladysmith următórea telegramă cu data de 6 l. c.:

Erĭ (5 Februarie) Englesii au bombardat cu tunurĭ de corăbii posițiunile Burilor de lângă partea superióră a rîului Tugela pe la Pontdrift și Molendrift, ca sĕ ocupe *cu asalt* posițiunile de luptă ale Burilor. Lângă Pontdrift *generalul Schalk-Burper a respins pe Englesĭ, carĭ în mare disordine s'au retras* pe celalalt țĕrm al rîului. Lângă Molendrift atacul duréză încă cu Burii din Standarton și Johannesburg. Burii n'au avut pierderĭ. Canonada a fost din cele mai violente. *Englesii au avut pierderĭ marĭ.*

Scirea acésta e confirmată și de ministeriul de rĕsboiŭ din Londra.

Roberts pe câmpul de luptă.

Intr'aceea se vestesce, că comandantul suprem lord *Roberts* și șeful de stat major lord *Kitchener* au plecat din Capstadt pe câmpul de luptă. Nu se spune însĕ, în care parte au plecat. Se crede totușĭ, că au mers în colonia Cap, unde se află grosul armatei englese și unde Burii se concentréză cu mare putere.

Din *Sterkstrom* se anunță, că Burii au atacat alaltăerĭ tóte posițiunile generalului *Gatacre* și lupta continuă.

Plecarea lui Roberts și înaintarea pe întréga liniă a Englesilor, a produs sensațiă la Londra, deórece Roberts promisese, că numai la începutul lui Martie va începe „noul" rĕsboiŭ.

Burii.

Lui *„Daily News"* i-se comunică din Capstadt: Un general engles sosit aicĭ spune, că numĕrul luptătorilor burĭ e de 80,000, fără voluntarii olandesĭ. Intre Kimberley și Springfontein stau 25,000 de Burĭ; tot atâția sunt la Stormberg și Colesberg și în Natal. Strîmtorile dela frontiera Natalului și Transvaalului sunt puternic întărite. Burii vor sĕ aștepte aicĭ pe Englesĭ, în cas când ar fi silițĭ sĕ părăséscă Natalul. Strîmtorile acestea sunt inespugnabile.

Tolstoi despre rĕsboiŭ.

Un redactor al jurnalului din Moscva, *„Rusky Listy"*, a avut o interesantă convorbire cu romancierul rus Tolstoi. Venind vorba de rĕsboiul din Transvaal, ochii bĕtrânului scânteiară.

„Nu vé puteţĭ închipui, striga el, în ce stare m'a adus pe mine acest rĕsboiŭ. In fiă-care diminéță, când luam gazetele, doriam din tot sufletul sĕ cetesc, că Burii au bătut pe Englesĭ. Acest resboiŭ este cea mai mare nebuniă a timpului nostru!"

Și într'un limbagiu estrem de violent, bĕtrânul scriitor îșĭ esprimă indignarea în potriva acestui nedrept resboiŭ, cu atât mai mult, cu cât el urméză imediat după conferința păcei din Haga.

---

tea lui Dumnedeu și Dumnedeu pe tóte le-a boit.

Étă însĕ, că într'un târdiu, după ce a gătat Dumnedeu pe tóte pasĕrile de boit și voia sĕ le dea drumul, ca sĕ se ducă fiăcare în trébă-șĭ, de unde a venit, vine tot într'un suflet și Domnișorul, și n'apucă bine a sosi, n'apucă bine a rĕsufla, și se și rógă lui Dumnedeu, sĕ-l boiéscă și pe dênsul.

Dumnedeu cum îl vĕdu îl întrebà:

„D'apoi bine, *Domnișorule!* unde mi-ai fost până acuma?... De ce n'ai venit și tu de-odată cu celelalte sburătóre?...

„Apoi de?... ce era sĕ fac, pĕcatele mele!... Inainte de-a fi audit porunca ta, Dómne, m'am fost vîrît prin nisce scai, ca sĕ-mĭ caut și eu puțină sĕmênță de rêndul traiului, și când prinsei de veste și voiĭ sĕ mĕ pornesc și eu de-odată cu celelalte pasĕrĭ, ca sĕ vin aicĭ,... nevoe mare!... mĕ împletecil printre scai și atâta ce mĕ muncil, atâta ce mĕ sbuciumai, de nu mai sciam acuma singur, ce sĕ mĕ mai fac, dóră sĕ scap mai de grabă din încurcătura, în care întrasem. Eră după ce scăpai tot într'un suflet alergai până aicĭ..."

Vĕdênd Dumnedeu, că Domnișorul séu Scăierul nu din lene séu din nebăgare de sémă s'a întârdiat, ci din pricina scailor, în carĭ s'a fost încurcat, a luat penița și întingênd cu dênsa în tóte ólele, în carĭ fusese colorile și în carĭ mai rĕmăsese câte o țîră de colóre, l'a împestrițat și pe dênsul cu mai multe felurĭ de colorĭ, precum: mohorît, alb, negru, roșu și galbin, și de atuncĭ apoi penele Domnișorului au mai multe florĭ. Tot de-atuncĭ i-a rĕmas și numirea de *domnișor, pentru-că așa l'a avorbit Dumnedeu*, éră scăier, pentru-că mai mult cu sĕmênță de scai se nutresce".

Tot de caracter etiologic e și modul, cum interpretéză poporul nostru pe cale etimologică numele lunei lui Faur și al Floriilor.

Numirile poporale ale lui Februarie: *Faur* și *Făurar* nu sunt, decât nisce etimologisărĭ poporale române din forma latină vulgară Februariu (clasic Februarius)*).

Numirile acestea, sĕ le dicem românisate, ale lui Februarie, poporul nostru le esplică în urmă pe cale etimologică așa, că luna acésta este „luna *faurilor* de fier, carĭ pregătesc *fiarĕle* aratului, séu și așa, că:

Faur *ferecă*
Și *desferecă*,

și anume:

Douĕ sĕptĕmânĭ *ferecă*
Er douĕ desferecă,

adecă: ninge și plouă, *înghéță* și *desghéță*[1]), e ger și căldură"[2]).

Fiind decĭ Februarie personificat ca un meșter faur, se nasce o legendă întrégă despre munca ce o pórtă neobositul meșter în făurăria sa pentru înlănțuirea și deslănțuirea gerului.

Dumineca Floriilor séu *Floriile*, — carĭ după originea lor nu sunt, decât vechile Floralia (sĕrbătórea deiței Flora, din 28 April — 3 Maiŭ) ale Romanilor, dér perpetuate sub forme mai corĕspundĕtóre și în biserica creștină — poporul nostru simțind în urma tendinței sale de etimologisare, legătura etimologică, ce esistă între ele și florĭ, le numesce și Dumineca *floriIor*; ér numirile aceste le esplică pe cale etiologică în diferite chipurĭ.

„Ea sĕ numesce, după unii, Florii și Dumineca Floriilor séu și Dumineca vlăstărilor de aceea, pentru-că poporul a întêmpinat pe Domnul nostru Isus Christos, când a întrat ultima óră în acéstă Dumineca, în Ierusalim, cu ramurĭ de finic, precum și cu *florĭ*.

După alții se numesce Dumineca floriilor de aceea, pentru-că în acéstă di se scot pretutindenea la tóte bisericile sălcii, de se sfințesc, precum și pentru aceea, fiind-că, din diua acésta începĕnd înainte, încep toțĭ pomii și tóte *florile* a înmuguri și a *înflori*.

Și érășĭ după alții, pentru-că în acéstă di se umple ciubărașul cu *florile*, adecă cu fiertura scórței de pădureț, a sovîrvului și frundelor de pădureț, carĭ servesc ca *inflorire* ouĕlor pentru Pascĭ"*).

(Va urma.) **Nicolae Sulică**

*) Vedĭ articolul meu: Etimologisarea poporală română în „Gaz. Trans." 1898, Nr. 107.

[1]) Așa deră ferecă pămêntul în lanțurile gerului, și după aceea érășĭ îl desferecă.

[2]) Marian, Sĕrbătorile la Românĭ I, pg. 95.

*) Marian, Sĕrbătorĭ II, pg. 257.

Crisa monetară în Transvaal.

Se dice, că Transvaalul se resimte de crisă monetară. Dela cutropirea lui Jameson nu s'a mai emis monedă în Transvaal, și funcționarii înalțî ai monetăriei au trebuit se mergă de atuncî în resboiu. Funcționarii inferiorî și lucrătorii nu sunt în stare sĕ emită cantitățî mai marî de monede, căcî nu mai sunt decât puține tipare, și cele comandate la Berlin n'au putut sosi din causa resboiului. Burii înse nu se tem de o mare crisă financiară, căcî bogăția naturală a țĕrii face, ca tóte piețele sĕ le deschidă un credit ilimitat, și tóte operațiunile de plată se vor puté efectua în hârtie monedă. Mai curênd esistă temerî, ca sĕ nu se simtă mai târdiu lipsa de merinde, în cas când furniturile s'ar opri dela golful Delagoa. Dér asta nu s'ar puté întêmpla, decât décă Englitera ar anexa ținutul portuges, ceea-ce ar avé de efect o intervenția a marilor puterî.

Mommsen despre Anglia.

„Berliner Tagblatt" publică o scrisóre a renumitului istoriograf german *Mommsen* adresată unui Engles, care l'a rugat sĕ-șî dea părerea despre sentimentele, ce le nutresc Germanii față de Anglia. In scrisórea sa *Mommsen* critică fórte aspru Anglia. Dice, că simpatiile Germanilor față de Englesî s'au schimbat mult în cei 50 de anî din urmă. Pe timpul când Mommsen era tinĕr, Germanii priviau în Anglia țera libertății și-a progresului, adî înse ilusiunea acésta s'a sdrobit. Mommsen dovedesce asta cu esemple istorice, apoi revine asupra *resboiului* actual despre care dice următórele:

După cât cunosc eu toțî Germanii sunt în inima lor pe partea Burilor. Asta nu pentru-că ar fi în mai deaprópe înrudire de sânge cu Burii, decât cu Englesii, ci parte pentru-că ura Englesilor e mare și a luat proporțiunî injustificabile, parte și pentru-că acest resboiu nu este numai o nenorocire ca orî-care rĕsboiu, ci e și o *infamiă*. Repețirea invasiunei tâlhărescî a lui Jamesson din partea guvernului engles — nu voiŭ sĕ dic a poporului engles —, rĕsboiu șoptit de speculațiunea de bursă și de mine este o desvĕlire a depravării morale și politice a Angliei și o demascare a incapacității ei militare. Décă mai este în Englesî un picur de înțelepciune și iubire de patriă, ar trimite pe Chamberlain în Coventry, unde el șî-ar țese mai departe firul politicei sale de rudire și s'ar reda poporului torturat nu numai pacea, ci și deplina independență, la care are drept. Asta ar fi o cale spre morală, care ar stirpi și urmele orî-căreî înfrângerî militare.

SCIRILE DILEI.

— 28 Ianuarie v.

Demonstrația „patriotică" în Clușiu. Alaltăerî s'a făcut în Clușiŭ o demonstrația „patriotică", arangiată de farmaciștii dela facultatea medicală contra colegului lor român Iuliu *Codarcea*, fiul protopopului Codarcea din Turda. Tinĕrul român fu asediat de asiaticii demonstranțî, carî cu strigărî de „jos apĕrătorii șefului de bandițî", au încercat sĕ silescă pe tinĕrul Codarcea a da o declarațiă, în care sĕ-șî revóce subscrierea din protestul tinerimei române din Clușiŭ în afacerea Iancu. Tinĕrul Codarcea înse nefiind dispus a urma cererei demonstranților, aceștia au arangiat un adevĕrat scandal contra lui insultându-l și strigându-i sĕ părăsescă sala. Tocmai atuncî intră asistentul în sală; el vĕdênd gălăgia a provocat pe demonstranțî sĕ fiă pe pace. Dér ei totușî nu s'au stimpĕrat. Asistentul vĕdênd, că n'o póte scóte la capĕt cu turburătorii, s'a dus sĕ chieme pe rector. In timpul acesta demonstranții, folosindu-se de absența asistentului, au fortat pe tinĕrul Codarcea sĕ părăsescă sala între huiduirile și batjocurile „colegilor" sĕi. — Minunat testimoniu de cultură și bună crescere a acestor nobile mlădițe jidano-maghiare!

Pentru masa studenților dela șcólele medii și superióre din Brașov au întrat următórele contribuirî:

1) **Pe lista Nr.** 122 (colectant d-l Pavel Beșa catechet și învĕțător în Borgo-Prund) au întrat cu totul **9 cor. 60 banî**, și anume: Teod. Vrășmaș paroch 2 cor., Iac. Onea dir. școl. 60 banî, I. Dologa 1 cor., Eliseu Dan 1 cor., Eugenia Greavu învĕțătóre *2 cor.* (an de an), Pavel Beșa catechet *3 cor.* (an de an).

2) D-l Nicolae Chiorniță din Cuciulata a trimis *10 coróne* pentru masa stud. din incidentul morții neașteptate a vĕrului sĕu Virgil Popea.

— Esprimăm cele mai vii mulțămite pentru aceste nobile darurî: *Direcțiunea școlelor.*

Scólele societății pentru învĕțătura poporului român din Bucurescî au serbat Lunia trecută cu o deosebită solemnitate *aniversarea unirii principatelor*. Serbarea s'a început cu o mică cuvêntare a d-lui P. *Gârboviceanu* directorul școlelor, care a arĕtat importanța pentru noi Românii a dilei de 24 Ianuarie și frumósa intențiune a acelora, carî au regulamentat ca acéstă di sĕ fiă o sĕrbătóre școlară. După cetirea procesului verbal încheiat cu ocasia alegerii lui Cuza ca domn în ambele principate, d-l director, declarând serbarea deschisă, urméză esecutărî de bucățî musicale, instrumentare, esercițiî gimnastice și poesii patriotice alese pentru importanța dilei și recitate de elevii scólelor societății. Cu acéstă ocasiune d-l profesor Gh. I. *Chelarul* a ținut o prea frumósă și mișcătóre conferință în care a arătat cum s'a făcut unirea și marele folos câștigat de românism prin acésta. Au luat parte la sĕrbare corpul profesoral d-nii Gh. *Misail* vice-președintele societății Al. *Miclescu* casierul societății, Dr. Dragomir *Dumitrescu*, Păr. *Nazarie* directorul seminarului central, Dr. *Dobrescu* revisorul scolar al Capitalei, elevii seminarului central, părinții elevilor din clasele primare, și un numĕros public din oraș.

Bal la curtea din Viena. Lunî séra s'a dat la curtea din Viena un bal, la care afară de persónele curții, numai puținî învitațî au luat parte. A participat și monarchul, purtând uniforma regimentului sĕu de ulanî. A bătut la ochî, că archiducesa Stefania n'a luat parte la bal. Se dice, că archiducesa e bolnavă de *influență*. Dansul a fost deschis de archiducesa Maria Annunciata cu contele Petru Szekenyi. Erau de față și ambasadorii, cu carî monarchul a convorbit mult.

Serbările italo-române din Iașî. D-l profesor universitar V. A. Urechiă, învitat sĕ iea parte la sĕrbările italo-române din Iașî, arangiate de studențî în onórea frumósei și frățescei primirî a delegației române la Roma cu ocasiunea congresului orientalist de astă tómnă, a adresat studenților o scrisóre deschisă. In acéstă scrisóre d-l Urechiă, după ce mulțumesce pentru onórea, ce i-s'a făcut de studențî, cerênd concursul d-sale la aceste festivitățî îi sfătuesce, ca sĕ amâne serbarea până la primăvéră, deórece acum în timpul iernei nu vor puté sosi delegațî din țĕrile latine, ca astfel sĕ se ridice nivelul acestor festivitățî de înfrățire latină. In încheere d-l Ureche asigură pe studențî, că chiar décă serbarea se va ține la 1 Februarie, d-sa le va da concursul.

Adunare de alegĕtorî în Câmpulung. Din *Câmpulung* i-se comunică „Patriei", că deputatul Dr. George *Popovicî* a decis cu consimțĕmêntul alegĕtorilor, ca Mercurî în 14 Februarie n. a. c. sĕ țină o adunare mare de alegĕtorî în Câmpulung. — Deputatul Dr. Popovicî, care de present se află în Câmpulung, a primit acolo deputațiunî din comunele Vama, Sadova, Fundul-Moldovei și Pojorîta, carî au cerut sfatul și sprijinul lui în afacerî comunale. D-l Dr. Popovicî a visitat mai multe sate din district, informându-se personal asupra stărilor de lucrurî din acele comune.

„Peninsula Balcanică." In Bucurescî a reapărut diarul *„Peninsula Balcanică"*, sub direcția d-lor profesorî St. Mihăileanu și Dr. M. Brândză. Organul acesta îșî propune următórele: „Fidelitatea neclintită către aședămintele actuale ale Turciei. Desvoltarea culturală a Armânilor și întărirea lor în sentiment de naționalitate, care va face dintr'ênșii un tot distinct, de ceilalțî creștinî de alt neam. Strîngerea relațiunilor de prietiniă cu rassa domnitóre, de care ne légă atâtea interese și mai presus de tot interesul propriei nóstre esistențe."

Parastas în Putna. In diua de sf. Stefan s'a celebrat în mănăstirea Putna o liturgiă în sobor și un parastas pentru fericitul ctitor al acelei mănăstirî, Voevodul Stefan cel mare, Domnul țĕrii moldovenescî.

Primatele Vaszary va merge la Roma în a doua jumĕtate a lunei Aprilie, ca sĕ conducă pe peregrinii maghiarî catolicî înaintea Papei.

Grevele minerilor din Boemia continuă. In Schlau numĕrul greviștilor s'a urcat; în minele din cercul Ostrau-karwin situația e ca și în dilele trecute. In unele mine muncitorii au reluat lucrul, cu tóte acestea lipsa de cărbunî e fórte mare.

Din Brăila se anunță: Frații Rally, cărora după cum se scie li-se secvestrase averea, în urma unei cererî de declarărî în faliment au obținut un aranjament cu creditorii. In urma acestora, desigilându-se palatul Rally din Brăila, Clubul regal și teatrul, care se aflau în acel palat, s'a redeschis.

Arestarea unei bande de înșelătorî. In șoseaua Vitan, la Nr. 19 (Bucurescî), locuesc doi țiganî, Enache Nicolae și Ianou Marin, carî de vreme îndelungată înșélă pe cei naivî, luându-le banii, pentru ca din-tr'un leu sĕ facă doi lei. Cea din urmă victimă a acestor escrocî, a fost un cârciumar Panait Ionescu din comuna Popeștî, cu care a cădut la învoială, ca sĕ-i îndoéscă suma de 660 de lei. Dér țiganii s'au prefăcut, că aruncă banii într'o ólă cu plumb topit și pe urmă au dis, că s'a stricat composiția, cerênd alțî banî. Panait Ionescu, înțelegênd, că a fost tras pe sfóră, veni la poliția și destăinui casul. D-l comisar Corbuleanu, dela serviciul siguranței, se duse la Nr. 19 din șoseaua Vitan și arestă pe cei doi țiganî. Țiganii au mărturisit faptul. Ancheta continuă.

Pădurile statului român. După o statistică, întocmită de serviciul silvic, statul posedă 1122 de pădurî, din carî 725 esploatate și 397 neesploatate; suprafața totală a acestor pădurî este de 1,085,033 hectare. Pădurile esploatate au produs în deceniul 1889—1899 un venit total de 39,685,912 lei.

Orz și ovĕs pentru seminţe. Camera română a discutat în secțiunî proiectul de lege pentru cumpĕrarea orzului și ovĕsului, ce se va împărți țĕranilor pentru sĕmință. Acest proiect de lege presentat de ministeriul domeniilor Fleva, dispune între altele: Guvernul este autorisat a-șî procura de urgență, prin licitațiă séu oferte, orzul séu ovĕsul necesar pentru seminţe în regiunile bântuite de secetă, acésta până la concurența sumei de două milióne lei. Valórea acestor producte, socotită după prețul resultat la licitație, va fi plătită în timp de doi anî, cu incepere dela 15 Octomvre 1900, în opt rate trimestriale egale. In acest scop se va inscrie fondul necesar la cheltuelî în budgetul general al statuluî pe trei anî viitorî, cu începere din anul 1900—1903. — Sătenii, carî vor fi primit orz séu ovĕs pentru seminţe vor fi obligațî a restitui valórea acestor producte, cu procentul cuvenit, în rate trimestriale și în timp de doi anî, începênd dela 1 Iulie 1900.

Mine de cărbunî. La moșia d-lui Fridman, din Dealul Lung, jud. R.-Sărat, s'au descoperit bogate mine de cărbunî. Inginerii, carî au făcut sondagiu, au găsit straturî fórte gróse de cărbunî. D. Fridman e pe cale de a întra în tratărî cu o societate englesă pentru esplotarea acestor mine.

Predicî. Poimâne (Duminecă în 30 Ianuarie v.) va predica în Biserica sf. Nicolae din Scheiŭ părintele Dr. Vasilie *Saftu*.

Vĕrsare de sânge din fanatism. Din *Amsterdam* se anunță: In comuna *Altforst* o sectă religionară a comis o crimă oribilă, ce face sĕ se reamintéscă timpurile evului mediu. Un individ cu numele *Schers*, membru al numitei secte, a audit pe la miedul nopții, că sub ferestra luî două fete cântă psalmi. La semnul acestui *Schers* șî-a adus servitorul in odaiă, i-a tăiat capul și brațele și după acésta au întrat acolo alțî 20 sectarî și șî-au spălat mânile în sângele celui ucis; au început apoi sĕ cânte psalmî și au dat foc casei. Tocmai atuncî sosiră polițiștii, carî au încunjurat casa și au prins pe fanaticii sectarî.

Dela Năsĕud.

Năsĕud, 4 Faur 1900.

On. D-le Redactor! După cum ațî luat cunoscință și din învitarea, ce Vi s'a trimis la timp, corul didactic al școlei fundaționalî elementare din Năsĕud, cu concursul câtor-va onorațiorî din loc, șî-a propus a arangia *o petrecere cu joc pentru copii*, al căreia venit sĕ formeze un fond pentru ajutorarea copiilor sĕracî: cu cărțî, rechisite de scris, vestminte etc. dela susnumita școlă fundațională.

Erî, 3 Faur, în spațiósa sală de gimnastică a gimnasiului superior a decurs acéstă petrecere „de copii", al căreia succes moral și material a întrecut prevederile tuturora.

Incă de cu séră, pe la órele 5, inteligența din Năsĕud și jur a început rênd pe rênd a-se aduna, astfel că pe la órele 6, spațiósa sală era întesată de public numĕros. Tóte familiile din Năsĕud, tóte branșele, au ținut sĕ-șî aibă representantul lor la acéstă petrecere, dată într'un scop atât de nobil: ajutorarea copiilor sĕracî a unei școle române.

Inima îțî crescea de bucuriă, când vedeaî alăturî de copilașii micî de școlă, în haine albe ca de ânger, pe părinții lor, privindu-i cu dragoste și delectându-se cu lacremile în ochî, ér alăturî de d-șórele micî de școlă, d-șórele mai mărișóre...., drăgălașe și surîdĕtóre, asupra cărora ochii copiilor marî... ținteau neîntrerupt.

Și nu mai era acéstă petrecere o petrecere de rênd, ci o manifestare spontană a simțĕmêntului de caritate și a dragostei de neam și de legea nóstră strămoșéscă.

Corul învĕțătoresc al școlei normale din Năsĕud póte fi mândru și óreșicum măgulit în sufletul sĕu, că publicul român din district, sciind sĕ aprețiece îndeajuns munca și activitatea ce desvóltă acest corp pe terenul cultural-național, s'a grăbit a-șî da obolul sĕu, sprijinind bunele lui nisuințe și promovând astfel interesele unui vechiu institut de cultură românéscă.

In séra petrecerei au încurs la cassă *140 flor.*, ér de-atuncî în continu sosesc oferte benevole în scopul măreț indicat mai sus, dovadă acésta, cât preț, cât pondere pune și cu cât interes urmăresce publicul înaintarea și înflorirea acestei școle centrale, care are menirea a scóte bine pregătită tinerimea, avangarda gimnasiului din Năsĕud.

Fiă acésta pentru corporațiunea învĕțătorescă a școlei acesteia un îndemn tot mai mult, sĕ-șî îndeplinéscă cu consciențiositate și demnitate, — ca și până acuma, greaua, dér sublima sa misiune de educatóre și instructóre a tinerelor generațiunî.

Unul din cei de față.

ULTIME SCIRI.

Londra, 8 Februarie. Din *Spearmans-Kamp* i-se anunță Agenției „Reuter", că Marțî diminéța li-a succes Englesilor sĕ cuprindă două coline, pe carî le susțin. Incercările Burilor de a-le reocupa, au fost zădărnicite. In luptele acestea Englesii au pierdut 260 de ómenî.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

CĂLINDARUL PLUGARULUI
pe anul visect 1900.

se află de vêndare la

Tipografia A. Mureşianu din Braşov.

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, şi conţine portretul fórte bine reuşit al lui Avram Iancu. Urméză apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sărbătorile şi alte dile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urméză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competinţele de timbre, mĕsurile metrice, têrgurile corectate din Transilvania, Bănat, Ţéra unguréscă şi Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea rĕsboiului pentru neatârnare de G. Coşbuc; apoi „Popa Stoica“, poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuţia şi binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In şanţurĭ (poesii) de G. Coşbuc etc. In partea higienică şi economică: Un duşman al omului (rachiul); Ce sĕ facă părinţii, ca sĕ-şĭ ferĕscă copiiĭ de orbiă; Cum sĕ tracteze părinţii pe copiiĭ lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urméză apoi partea economică: Vitele roşii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiŭ, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunţele, sfeclele şi apa de beut). La urmă mai multe poveţe preţióse şi glume apoi anunţurĭ. Preţul 25 cr. (cu posta 30). *Vêndetorii primesc rabatul cuvenit.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Februarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	98.90
Renta de coróne ung. 4%. . . .	94.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%.	100.75
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%.	99.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	99.40
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.70
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	94.—
Impr. ung. cu premii	162.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	141.—
Renta de argint austr.	99.90
Renta de hârtie austr.	99.85
Renta de aur austr.	99.20
Losurĭ din 1860.	138.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	127.60
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	189.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	237 85
Napoleondorĭ	19 24
Mărcĭ imperiale germane . . .	118.10
London vista	242.20
Paris vista	96.20
Rente de coróne austr. 4% . . .	99.50
Note italiene	89.80

Cursul pieţei Braşov.

Din 9 Februarie 1900.

Banonota rom.	Cump.	18.65	Vênd.	18.70
Argint român.	Cump.	18.20	Vênd.	18.30
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.16	Vênd.	19 22
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	11.30
Ruble Rusescĭ	Cump.	2.54	Vênd.	2.55
Mărcĭ germane	Cump.	110 —	Vênd.	—.—
Lrie turcescĭ	Cump.	21 70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	Vênd.	102.—

„BUNA“ însoţire de credit şi depunerĭ în Feleacul săsesc.

CONVOCARE

Domnii membrii ai însoţirii de credit şi depunerĭ „BUNA“ se învită conform § 33 din statute la a

III-a Adunare generală ordinară

care se va ţiné în Feleacul săsesc la **4 Martie n. a. c.** la 10 óre a. m. în sediul însoţirii pe lângă următorul

Program:

1. Raportul direcţiunii şi comitetului de inspecţiune.
2. Decisiune asupra compturilor anuale şi asupra împărţirii profitului curat, precum şi darea absolutorului.
3. Alegerea séu eventual realegerea casarului pe un ciclu nou de 3 anĭ conform § 40 din statutele însoţirii.
4. Exmiterea alor 2 membrii pentru verificarea procesului verbal al acestei adunărĭ.
5. Eventuale propunerĭ.

Din şedinţa direcţiunei „Buna“, însoţire de credit şi depunerĭ, ţinută în Feleacul săsesc la 4 Februarie 1900.

Direcţiunea.

Contul Bilanţului cu 31 Decembre 1899. --- Mérleg számla 1899 December hó 31-én.

ACTIVA. — VAGYON.	cor.—fil.	corone	fil.
1. Cassa în numĕrar — Pénztári kézlet		60	66
2. Cambii de bancă — Bank váltok . .		11434	
3. Imprumute pe obligaţiunĭ — Kötvény kölcsön		2660	
4. Mobiliarul — Felszerelés	211.56		
după amortisare de 20%—leirás után	52 88	158	68
5. Spese de fondare — Alapitási-költségek	263.56		
după amortisare de 20%—leirás után	87.86	175	70
		14489	04

PASIVA. — TEHER.	cor.—fil.	corone	fil.
1. Părţĭ speculative solvite—Befizetett üzletrészek		4615	86
2. Depunerĭ: — Betétek:			
a) de-ale fondului de reservă — Tartalek alap	192.80		
b) de-ale fondului cultural — Müvelödési alap	12.30		
c) de-ale privaţilor — Magánbetétek	224512	2450	22
3. Creditorĭ — Hitelezők		6980	
4. Profit curat — Tiszta nyereség .		442	96
		14489	04

Contul Profite şi perderĭ. --- Nyereség és veszteség-számla

EŞITE — KIADÀS.	cor.—fil.	corone	fil.
1. Interese: la împrumute — kölcsön utan kamatok	544.60		
2. Interese capitalisate la depunerĭ — Tökösitett takarék betéti kamatok	87.52		
3. Interese la depunerĭ ridicate — Felvett takarék betéti kamatok . .	18 02	650	14
4. Amortisare din mobiliar 20% — leltári leirás	52.88		
5. Amortisare din spesele de fondare 20% — Alapitési költséges leirása	87.86	140	74
6. Contribuţiunĭ erariale şi comunale — Állami és községe adó	93.52		
7. Contribuţiunĭ la interese de depunerĭ capitalisate — Tökesitett takarék betéti kamatok után adó . . .	10.04		
8. Contribuţiunĭ la interese de depunerĭ ridicate — Felvett takarék betéti kamatok utáni adó	1.76	105	32
9. Spese diverse — Különféle kiadások		163	78
10. Profit curat — Tiszta nyereség .		442	96
		1502	94

VENITE. — BEVÈTEL.	cor.—fil.	corone	fil.
1. Interese la obligaţiunĭ şi cambii de bancă escomtate — Kamatok a kötvények és leszámitolt bank váltok után	1078.82		
2. Interese de întârdiere — Késedelmi kamatok	25.74	1104	56
3. Provisiunĭ şi taxe de înscriere — Intalékok és beiratási dijak . .		309	88
4. Diverse — Különfélek		88	50
		1502	94

Feleacul săsesc la 31 Decembre 1899. Kelt: Szászfellak 1899 December hó 31-én.

Michail Baciu,
preşedinte — elnök

Todoran Stefan,
cassar—pénztárnok

Membrii în direcţiune:

Ioan Morariu m. p., *Dimitrie Mercan* m. p., *Aurel Hatos* m. p, *Simion Moldovan* m. p.,

Subsemnatul comitet de revisiune esaminând conturile presente le-am aflat în deplină regulă. — Az alolirott felügyelö bizottság megvizsgálván a jelen számlákat teljesen rendbe találtatott.

Feleacul săsesc la 27 Ianuarie 1900. Kelt: Szászfellak 1900 Ianuarius hó 27-én.

Augustin Cheresteş m. p., *Ioan Grecu* m. p., *Francisc Brad* m. p.,

Sz. 53—1900.
végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Nagy Beczkereki kir. törvényszék 1900 évi 43 számu végzése következteben Dr. Vulkan Matyas ügyvéd által képviselt Oana Ilie javára Oana Jakob ellen 300 frt. s jár. erejéig 1900 évi jánuár hó 20 án foganatositott végrehajtás alkalmával lefoglalt és 648 frt. 75 krra becsült hivalok, lovak, házi butorok, és egyebből álló ingóságok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Sárkanyi kir. járásbiróság 1899. évi V 46/6 sz. végzése folytán 300 frt. — kr. tőkekövetelés, ennek 1899. évi február hó 4-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 194 korona — filér.-ban biróilag már megállapitott költségek erejéig Paró község házánál leendő foganatositása czeljából határidőül **1900. évi Február hó 16-ik napjának d. u. 3 órája** kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Sárkány 1900 évi Február hó 5 napján.

Gámentzy János
kir. birosági végrehajtó.

852.1—1

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.